

ВИЗНАЧЕННЯ МЕТОДІВ РОЗРАХУНКУ ЧИСЕЛЬНОСТІ ПОСАД СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ В АПТЕЧНИХ ЗАКЛАДАХ

Артюх Т.О., Музика Т.Ф.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

uef-ipksf@.nuph.edu.ua

Вступ. За сучасних умов розвитку фармацевтичного ринку система функціонування аптечних закладів (АЗ) потребує удосконалення. Це стосується усіх складових внутрішнього середовища АЗ, зокрема й системи управління персоналом. Оскільки, в умовах жорсткої конкуренції та нестабільності економіки держави кожен АЗ прискіпливо відноситься до формування штату спеціалістів фармації (СФ), їх оптимальної кількості та раціонального розподілу обов'язків. Актуальним також є підвищення ефективності їх діяльності через розподіл та кооперування праці, моделювання витрат їх робочого часу. Найбільш гостро це стосується персоналу АЗ, що забезпечує належне функціонування системи якості, а саме уповноважених осіб та СФ, які виконують зазначені обов'язки, в умовах недосконалості відповідного законодавчого супроводу з регламентації їх діяльності. Саме тому, постійно йде пошук оптимальних шляхів визначення кількості СФ, що забезпечують контроль якості ЛЗ. Крім того, зазначені питання завжди є актуальними, як для науковців, так і практичних працівників.

Мета. Саме тому метою нашого дослідження постало питання визначення методів розрахунку чисельності СФ для проведення контролю якості ЛЗ в АЗ.

Методи дослідження. Протягом дослідження використані сучасні наукові методи спостереження (фотографія робочого часу, самофотографія та хронометраж), методи анкетування та інтерв'ювання для збору інфор-

мації щодо особливостей діяльності зазначених спеціалістів. Аналіз даних здійснювали математично-статистичними методами.

Проблемні питання, пов'язані з розвитком і оцінкою ефективності використання кадрового потенціалу в межах АЗ з питань забезпечення якості ЛЗ досліджуються та широко висвітлюються у працях багатьох вчених України та за її межами. За результатами дослідження встановлено, що визначення кількості виконавців контролю якості ЛЗ проводиться, головним чином на підставі практичного досвіду керівників АЗ, оскільки одними з головних критеріїв визначення чисельності СФ до теперішнього часу залишилися в основному, рекомендовані нормативи, товарообіг, асортимент ЛЗ тощо. З урахуванням особливостей розвитку фармацевтичної галузі ці показники потребують постійної корекції.

Перш за все нами проведені дослідження з виявлення елементів роботи із забезпечення якості ЛЗ. Наступним кроком, було здійснено обчислення витрат робочого часу на забезпечення якості ЛЗ з урахуванням особливостей діяльності, що притаманні АЗ. Поряд із цим, враховували фактори впливу на витрати робочого часу при виконанні обов'язків із забезпечення якості ЛЗ. На основі отриманих даних, наступним кроком, було встановлено коефіцієнт розподілу праці СФ. У подальшому нами було розраховано відсоток робочого часу для можливого суміщення виконавців із забезпечення якості ЛЗ. Це дозволило розрахувати обсяг роботи із забезпечення якості ЛЗ, яка може бути виконана протягом робочої зміни СФ, що виконують таку роботу за сумісництвом, та визначити робочий час, який залишається для виконання основної роботи.

Далі, для визначення чисельності СФ, на яких можуть бути покладені обов'язки із забезпечення якості ЛЗ, скористалися показниками розрахованих коефіцієнтів суміщення праці, що обчислювали за математичними формулами, а ступінь конкретизації функцій, виконавців із забезпечення контролю якості ЛЗ за основною посадою з використанням роз-

рахованого нами коефіцієнту розподілу праці. Результати проведеного дослідження розподілу праці показали, що коефіцієнт розподілу праці СФ коливається в межах від 0,62 (характерно для провізора) до 0,77 (для заступника завідувача). Так, для завідувача АЗ цей коефіцієнт складає 0,71, для завідувача відділу – 0,70. Ступінь конкретизації функцій уповноваженої особи із забезпечення якості ЛЗ за основною посадою для провізора-аналітика становить 0,67, а для провізора – 0,62. Коефіцієнт можливого суміщення праці для уповноваженої особи із забезпечення якості ЛЗ складає 0,29. Отримані результати порівнювались з розрахунками обсягів тарифної ставки: 0,25 ставки; 0,5; 0,75; 1, ціла ставка. Нами був використаний алгоритм встановлення чисельності виділених посад із забезпечення контролю якості ЛЗ в АЗ з урахуванням фактичних коефіцієнтів розподілу праці, при значенні такого коефіцієнту менше 0,13 він відкидався. У разі отримання коефіцієнта понад одиницю, потрібно розглядати введення додаткової штатної одиниці.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Запропонована методика визначення чисельності СФ, що забезпечують якість ЛЗ, у АЗ дає можливість керівникам оптимально підібрати кількість персоналу, що сприятиме підвищенню якості лікарського забезпечення населення і лікувально-профілактичних закладів. Саме тому зазначені дослідження потребують подальшого аналізу.